

1963-ban újra egy népszerű Móricz-mű kerül a könyvesboltokba Kun Ágnes fordításában: a *Forró mezők*.

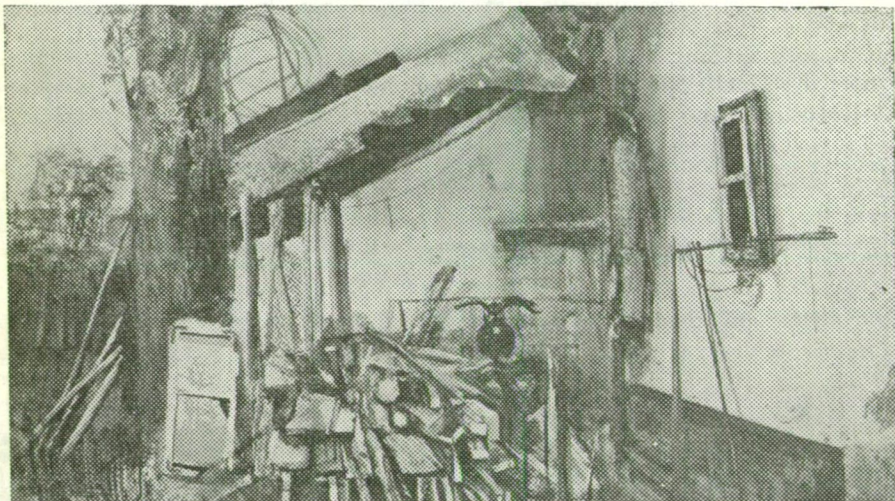
Ezt az évet talán mégis egy másik megjelenés teszi emlékezetessé: Jurij Skrobinec érzékenyen, nagy átéléssel fordította le ukránra a *Légy jó mindhalálig*-ot. Skrobinectől tudjuk, hogy bizonyos „negatív történelmi tapasztalatok” is érzékennyé tették őt Nyilas Misi sorsa iránt (mint magyarul nem tudó, bátortalanul botladozó diák került Husztról egy budapesti gimnáziumba a negyvenes években, s különösen kezdetben eléggé szorongva élte diáknapjait).

1968-ban Kijev a színhelye az újabb ukrán Móricz-gyűjteménynek. Az Ungvárott élő Jurij Kerekes fordításában jelennek meg Móricz elbeszélései.

1970-ben újra egy novellagyűjteménnyel biztosította a folyamatos jelenlétet Móricznak Kun Ágnes az orosz olvasók körében (Zsuzsanna Klagenfurtban).

Természetesen jelen felsorolásnál nem vehettük figyelembe az antológiákban, folyóiratokban elszórtan megjelent írásokat, s arra sem volt lehetőségünk, hogy a Szovjetunió többi népének nyelvén kiadott Móricz-művek nyomába eredjünk, pedig így sokkal árnyaltabb képet kaphatnánk Móricz szovjetunióbeli útjáról. Egy dolog azonban így is szembetűnő: az eddigi Móricz-fordításoknál elég gyakorta bábáskodtak emigrációban élő vagy élt íróink. A fentiekből is láthatjuk, hogy Móricz népszerűsítéséért különösen sokat tett Hidas Antal és Kun Ágnes. Azonban az elmúlt évtizedekben felnőtt egy olyan fordítónemzedék (az oroszok közül Gromov, Malihina, Szalimon, Szergej Fagyjev stb.; az ukránoknál Kira Sahova, Jurij Skrobinec, Ivan Csendej, Ivan Mehela), akiknek már bizony el lehet engedni a kezét, hadd tegyék még árnyaltabbá az eddig kialakult Móricz-képet a szovjet olvasók előtt. Ők már elméleti felkészültségük okán is jó ízléssel el tudnának igazodni a magyar irodalom jelenségei között, így minden bizonnyal méginkább tudatosítanák Móricz Zsigmond életművének elvéülhetetlen érdemeit. Mert, s itt hadd térjek vissza Dobossy László már idézett írásához, „... valószínűnek látszik, hogy Móriczhoz hasonlóan irodalmunk más nagyjai is — épp talán a külföldön kevésbé értett és értékelt nagyok — úgy kapnák meg igazi méreteiket, ha kelet-közép-európai távlatba vetítve, a szomszéd népek irodalmának párhuzamos jelenségeivel összehasonlítva vizsgálánánk és terjesztenénk műveiket.

... Így kap teljesebb értelmet az az egyébként majdnem jelképes életrajzi adalék, hogy a *Nyugat* egykori főmunkatársa, majd társszerkesztője élete vége felé a *Kelet Népet* szerkesztette buzgalommal.”



CSIKÓS ANDRÁS MUNKAJA